

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่องนี้ รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังมีสาระสำคัญต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
5. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกแต่ละบุคคล ในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายและคำนิยามของความคิดเห็น ได้ดังนี้

พจนานุกรมเวบสเตอร์ (Webster, 1967 ; อ้างถึงใน เบญจภา แสนจิตตชัย. 2545 : 8) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นสรุปได้ ดังนี้

1. ความเชื่อถือที่ไม่สามารถยืนยันได้อย่างแน่นอนว่าเป็นความรู้สึกที่แท้จริงแต่ดูเหมือนว่าจะจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีเหตุผล หรือเป็นความน่าจะเป็นของความคิดเห็นเฉพาะบุคคลในการตัดสินใจ
2. การประเมินผลหรือความรู้สึกหรือการประมาณค่าเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือคุณค่าของบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ
3. รูปแบบการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญและเนื้อหาสาระ ซึ่งการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นสิ่งที่ถูกต้อง
4. หลักเกณฑ์ในการใช้ถ้อยคำ โดยมีการตัดสินใจ หรือการพิจารณาตัดสินใจต่าง ๆ โดยหลักเกณฑ์สนับสนุนในแต่ละรายการ

เบสท์ (Best, 1977 ; อ้างถึงใน ทิพวรรณ เลิศวิทย์วรเทพ, 2546 : 9) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกในด้านความเชื่อที่จะนำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปลผลเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับทัศนคติมากไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกออกมาเป็นคำพูด การเขียนที่มีลักษณะเป็นการลงมติหรือการตีความ โดยอาศัยประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจเป็นลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ลาวัญย์ จักรานูวัฒน์ (2540 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อหรือการลงความเห็นที่ไม่ได้เป็นความความรู้สึกอันแท้จริง แต่ในบางครั้งความคิดเห็นในบางสิ่งบางอย่างอาจเป็นจริงได้

ทิพวรรณ เลิศวิทย์วรเทพ (2546 : 14) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้จากประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

วัชรภา ศรีสัจจะเลิศวาจา (2548 : 8) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น คือ ความเชื่อถือที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอนหรือความรู้อันแท้จริงแต่จะตั้งอยู่ที่จิตความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่เห็นว่าน่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

สมบัติ ภูศรีฤทธิ์ (2553 : 37) ให้ความหมาย ความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของเรื่องราว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบในสังคมโดยมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังทางสังคม ความรู้ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

สุพัฒน์ ภูนาคำ (2552 : 8) ได้ให้ความหมาย ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความเชื่อ หรือความรู้สึกและการตัดสินใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของแต่ละบุคคลด้วยการพูดหรือการเขียน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกันอยู่กับความรู้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบมี 5 ระดับก็ได้ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และบุคคลนั้นที่จะสามารถที่จะมีความคิดเห็นที่จะเหมือนกัน หรือว่าแตกต่างกันก็ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้นได้

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

อนงค์ ไตโพธิ์ไทย (2540 : 16) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นมาจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและเสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ความคิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่คิดต่อบุคคลภายนอก
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือบุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง การกระทำของตนเอง หรือได้พบเห็น การให้บุคคลมีความฝังใจ และเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อบุคคลเป็นเด็กผู้ปกครองเป็นผู้ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรม และความคิดเห็นของเด็กด้วย
4. ทักษะคิดความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมมีกลุ่มและสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน
5. สื่อสารมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น ดังนั้นสื่อเหล่านี้ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

พจนาน ชมเดือน (2540 : 24) ได้อธิบายขั้นตอนของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความคิดเห็นว่า ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การใส่ใจ การให้ความสนใจต่อสิ่งต่างๆ
2. การเข้าใจ การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเกิดความรู้
3. การมีสิ่งใหม่เกิดขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นจากสภาวะการณ์
4. การเก็บเอาไว้ การเก็บข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึกเอาไว้
5. การกระทำ เป็นการแสดงพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏแก่สาธารณชน

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติจะเกิดขึ้นครบทุกขั้นตอน ส่วนการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นจะเกิดขึ้นในขั้นตอนที่ 1-4 จากแนวคิดที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็นนั้น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันประการหนึ่งก็คือ ก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น จะได้มีการรับรู้ข้อมูลใหม่ หรือข่าวสารใหม่ๆ ซึ่งข้อมูลข่าวสารอาจมาจากบุคคลอื่น หรือสื่อสารมวลชนต่างๆ นั่นเอง

โสภา พิสัย (2540 : 14-15) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ ความสมบูรณ์ของอวัยวะต่างๆ คุณภาพของสมอง
- 1.2 ระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการศึกษา

ทำให้บุคคลที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ มากขึ้นและคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยมและเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคมหรือการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคลเป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเพราะเมื่อบุคคลในกลุ่มหรือสังคมใดก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้นซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมนั้น

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกันจะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันซึ่งทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ (ประมวล รุจนเสรี. 2542 : 45)

2.3.1 การอบรมของครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันสังคมแห่งแรกของบุคคล

2.3.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเมื่ออยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตามก็จะมีความคิดเห็นไปทางเดียวกันกับกลุ่มหรือสังคมนั้น ๆ กลุ่มมีส่วนผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้

2.3.3 วัฒนธรรมประเพณี บุคคลเมื่อได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีของตนเองไปในทางที่ดี

2.3.4 การศึกษา ระดับการศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคล

2.3.5 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคลเพราะจะเป็นสื่อในการสร้างความคิดเห็นทั้งด้านบวกและด้านลบได้

สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล อิทธิพลของผู้ปกครองทัศนคติความคิดเห็นของกลุ่ม หรือสื่อสารมวลชน ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ร่างกาย จิตใจ สมองและระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อความคิดเห็น และปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว การได้รับสื่อข่าวสาร

ต่าง ๆ ที่ได้รับรู้ได้เห็น มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเป็นอย่างมาก เป็นต้น ซึ่งบุคคลนั้นสามารถที่จะมีความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันออกไปได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้นได้

3. การวัดความคิดเห็น

ซาโตรอชนี (Zadrozny. 1959 ; อ้างถึงใน ทิพวรรณ เลิศวิทย์วรเทพ. 2546 : ก) การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปต้องมีส่วนประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็น ระดับสูง – ต่ำ มาก - น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบตามแบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามสำหรับการวัดความคิดเห็น ที่นิยมใช้กันมากที่สุดแบบหนึ่งคือ มาตรวัดแบบ Likert ออกแบบและสร้างโดย เรนิส ลิเคอร์ธ (Rensis Likert) ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scales) แล้วหาค่าเฉลี่ย กระบวนการของการสร้างแบบสอบถาม เพื่อวัดความคิดเห็นโดยการสร้างขึ้นมาหลาย ๆ ข้อความให้ครอบคลุมหัวข้อที่จะศึกษา และกำหนดการให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ให้คะแนนช่วงความรู้สึกเท่า ๆ กันเป็น 5 ช่วง แบบต่อเนื่อง ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 สำหรับข้อความทางบวก

ส่วนข้อความทางลบในระดับความคิดเห็นเดียวกันให้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4, 5 ผู้ที่มีความคิดเห็นที่ดีต่อสิ่งใด ก็ย่อมจะมีโอกาสตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นมากและโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่จะสนับสนุนสิ่งนั้นมาก และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะน้อย ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะน้อย

นพมาศ ชีระเวคิน (2539 : 99) กล่าวถึง ความคิดเห็นและทัศนคติ มีความหมายและลักษณะต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้นการวัดความคิดเห็นจึงใช้วิธีการวัดทางทัศนคติได้ด้วย แต่เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายในและไม่สามารถทราบได้เลยว่าบุคคลมีทัศนคติอย่างไร ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกและวิธีการวัดหลาย ๆ อย่างด้วยกัน

1. การรายงานตนเอง เป็นการรายงานความรู้สึกทำที่ของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ อาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ ไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือด้านความคิด ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียงดีหรือไม่ดี สนับสนุนและคัดค้าน เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย มาตรวัดทัศนคติแบบนี้แบ่งออกได้หลายประเภท เช่น มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert - type scales) ได้สร้างมาตรวัดทัศนคติโดยพัฒนามาจากมาตรวัดของเทอร์โตน (Thurstone) มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบมารวมกัน แล้วให้ผู้ตอบตัดสินใจว่าข้อความใดตรงกับระดับความคิดเห็นของ

ผู้ตอบมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรวัดแบบนี้มักจะพบว่าผู้ตอบ ตอบที่ช่องไม่มีความเห็นเป็นบางส่วน จึงมีการใช้คำว่า เห็นด้วยเพียงเล็กน้อยและไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อยแทนคำว่าเฉย ๆ เพื่อให้สามารถวัดความเห็นของผู้ตอบได้

2. การสังเกตพฤติกรรมภายนอกโดยวิธีการสัมภาษณ์ประกอบด้วย เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม

นอกจากนั้นจะใช้วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อวัดความคิดเห็น ได้แก่

1. การใช้วิธีการกึ่งสะท้อนภาพ เช่นการให้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ชัดเจนหรือใช้เดิมคำหรือข้อความ หรือให้พูดคำใดคำหนึ่งที่นึกขึ้นได้ในทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ต้องการวัด

2. ผลการทำแบบสอบถามแบบปรนัย คือการเลือกคำตอบจากแบบทดสอบแบบปรนัยในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง และแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย

3. การวัดจากปฏิกิริยาของร่างกาย ขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องมือวัดการตอบสนองของผิวหนัง การวัดจากอัตราการเต้นของหัวใจ การบีบตัวของหลอดเลือด การหดและการขยายตัวของม่านตา สิ่งเหล่านี้จะทำให้รู้ระดับของทัศนคติ แต่ไม่สามารถ บอกทิศทางว่าเป็นไปในทิศทางลบหรือทางบวก

4. การวัดการแสดงออกทางใบหน้า แบบนี้แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็นอาการของปาก กล่าวคือ ถ้าริมฝีปากโค้งขึ้นก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับเป็นแนวราบหรือปกติแสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งมลงล่างแสดงให้เห็นว่าไม่เห็นด้วย

สรุป การวัดความคิดเห็น เป็นการวัดความคิดเห็นทั่วไป มีส่วนการประกอบ 3 อย่างคือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับ สูง - ต่ำ- มาก- น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถามและการตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน

1. ความหมายของการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า มีผู้อธิบายความหมายของการดำเนินงานไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973, p. 193) ได้อธิบาย การดำเนินงานคือความสามารถที่จะทำให้เกิดความสำเร็จตามความปรารถนาโดยใช้เวลาและความพยายามเล็กน้อยก็สามารถใช้ผลงานให้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2545 : 16) อธิบายว่า การดำเนินงานมีความหมายเช่นเดียวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของสิ่งที่มีชีวิตทุกชนิดที่แสดงออกโดยอาจจะสังเกตได้หรืออาจอยู่ทั้งภายในและภายนอก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2545 : 30) ได้อธิบายเกี่ยวกับการดำเนินงานไว้ว่าเป็นพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงาน เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกายรวมทั้งการปฏิบัติและพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไปเป็นพฤติกรรม ต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ ทั้งทางความรู้ และทัศนคติ สามารถประเมินผลได้ง่าย

สรุปได้ว่า การดำเนินงาน คือ การปฏิบัติงานที่บุคคลแสดงออกทางการและพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ซึ่งการดำเนินงานอาจปฏิบัติได้ทันทีหรืออาจมีความล่าช้าตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ทัศนคติ โอกาส เป็นต้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานมีดังนี้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2541 : 32-33)

2.1 ลักษณะประชากร เป็นลักษณะที่ช่วยให้เห็นถึงภูมิหลังของบุคคล เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม สถานที่อยู่อาศัย ขนาดครอบครัวตลอดจน สิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ลักษณะประชากรอย่างเดียวยังไม่เป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่จะแสดงถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องคือ ความรู้ ความสามารถ และลักษณะทางจิตวิทยา

2.2 ลักษณะด้านความสามารถ เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาเลือกคนเพื่อมาดำเนินงาน ความรู้ความสารถเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการทำงานเป็นแรงจูงใจขั้นต้นที่มีผลกระทบต่อไหวพริบของบุคคลที่เอาชนะสภาพแวดล้อมได้บุคคลที่รู้ดีว่ามีรู้ความสามารถในงานของเขา สามารถคิดได้ว่าเขาจะทำงานอย่างจริงจัง ดังนั้นความรู้ความสามารถแบ่งได้ 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านสมอง ซึ่งบ่อยครั้งได้ใช้ผลการเรียนเป็นเครื่องชี้วัดถึงแนวโน้มของความรู้ความสามารถด้านสมองและการปฏิบัติงาน

2.3 ลักษณะด้านจิตวิทยา เป็นการแสดงแนวโน้มของพฤติกรรมแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้น และมีอิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรม ลักษณะทางจิตวิทยาเหล่านี้ เช่น ทักษะ การรับรู้ ความต้องการ และบุคลิกภาพ เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสำคัญของคุณลักษณะประชากรเหล่านี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความจำเป็นแต่ละงานซึ่งเซอร์เมอร์ฮอร์นและคณะ เห็นว่า คุณลักษณะประชากรจะต้องมีความเหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละงาน เพื่อที่จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ

2.4 ความพยายามในการทำงาน คุณลักษณะประชากรที่มีความเหมาะสมกับความจำเป็นของงานนั้น ยังไม่สามารถที่จะทำให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูงทั้งนี้ยังมีตัวแปรหนึ่งที่สำคัญและต้องมีก็คือ ความพยายามในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานนั้นคือ ต้องมีแรงจูงใจที่จะทำงาน เป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคลที่มีผลโดยตรงและคงไว้ซึ่งความพยายามในการทำงาน คนที่มีแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดความพยายามในการทำงาน

2.5 การสนับสนุนจากองค์กร ในการปฏิบัติงานของบุคคล จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ปฏิบัติอยู่บุคคลที่มีลักษณะบุคคลตรงกับความจำเป็นของงานและได้รับการจูงใจในระดับสูง อาจไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่ดี หากได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอจากหน่วยงาน หรือที่เรียกว่าข้อจำกัดด้านสถานการณ์ เช่น ขาดเวลาที่จะทำงาน งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานไม่ชัดเจน ระดับความคาดหวังของผลการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม ขาดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงาน ขาดการช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานมีหลายประการ เช่น คุณลักษณะประชากร ความสามารถ จิตวิทยา ความพยายามในการทำงาน และการสนับสนุนจากองค์กร หากปัจจัยดังกล่าวมีความสมบูรณ์จะทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนมีสิทธิที่จะปกครองตนเอง ตัดสินใจและบริหารจัดการตนเอง ดังนั้น ความคิดเรื่องการกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องสำคัญ และมีผู้ให้ความคิดดังต่อไปนี้

โกวิท พวงงาม (2548 : 36) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า คือ การโอนกิจการบริหารสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ใน

ท้องถิ่นต่าง ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากการปกครองส่วนกลาง

ธนศรี เจริญเมือง (2552 : 290) กล่าวถึง การกระจายอำนาจว่าเป็นระบบการบริหารการปกครองประเทศที่มีรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้อำนาจดำเนินการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง ดังนั้น เพื่อให้มีอำนาจจึงยกอำนาจการปกครอง (Devolution) ให้เพื่อเป็นการให้ความรับผิดชอบแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเด็ดขาด ส่วนกลางจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกมิได้เพราะสัมพันธ์ภาพส่วนกลางกับท้องถิ่นมิใช่เป็นแบบสายการบังคับบัญชา

ชูวงษ์ ฉายะบุตร (2539 : 9) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า เป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยบริหารราชการส่วนกลางไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในสายบังคับบัญชา เพียงแต่ขึ้นอยู่กับการบริหารราชการส่วนกลางเท่านั้น กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจ คือ การแบ่งอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นได้บริหารจัดการในท้องถิ่นของตนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้อำนาจดำเนินการภายในอาณาเขตของตนการโอนกิจการบริหารสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากการปกครองส่วนกลาง

2. กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีหลักการอันเป็นกรอบความคิดที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.1 หลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเปิด โอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการสาธารณะ ตลอดจนการบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงภายใต้ความเป็นรัฐเดี่ยวและควมมีเอกภาพของประเทศ โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ

ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเสมือนเป็นการมอบความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องรับผิดชอบและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างอิสระมิใช่เป็นการมอบภารกิจที่รัฐเคยดำเนินการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนเท่านั้น

2.2 หลักความสัมพันธ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปรับบทบาท อำนาจหน้าที่ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นใหม่ ซึ่งราชการบริหารส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลักในการดำเนินกิจการของรัฐ ในขณะที่ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในภารกิจระดับมหภาคและทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (เท่าที่จำเป็น)

2.3 หลักประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการกระจายอำนาจต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถ และประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริการจัดการ ตลอดจนการเร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น สนับสนุน และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากหลักการซึ่งเป็นกรอบความคิดสำคัญของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน

3. วิสัยทัศน์และเป้าหมายการกระจายอำนาจ

แผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดหัวของการกระจายอำนาจไว้เป็น 3 ช่วง กล่าวคือ ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544-2547) ซึ่งนับระยะเวลาที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ กำหนดไว้ให้มีการถ่ายโอนภารกิจที่ซับซ้อน จะพ้นช่วงการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยภารกิจบริการสาธารณะจำนวนหนึ่งจะถ่ายโอนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ในขณะที่ส่วนราชการบริหารส่วนกลางส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของท้องถิ่น ตลอดจนการกำกับดูแล จัดการ การบริการสาธารณะเหล่านั้นให้ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักประกันต่อประชาชน

หลังจากระยะเวลา 47 ปี แรกสิ้นสุดลง จนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548-2553) การกระจายอำนาจการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเสร็จแล้วประชาชนจะได้รับการจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการ ได้มากขึ้น และประชาชนจะเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้นและจากปี 10 (พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น การบริหารจัดการงานบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นภาคราชการบริหารส่วนกลางและภูมิภาค จะเปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการ

ดำเนินงานอย่างแท้จริง และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองของประชาชนในท้องถิ่น
เอง

4. การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร พ.ศ. 2542 หมวดที่ 1 มาตรา 6 จัดแบ่งออกได้ 2 กรณี
คือ

4.1 การแบ่งอำนาจการปกครอง

การแบ่งอำนาจการปกครองนี้ หมายถึงการมอบอำนาจหน้าที่ ของรัฐบาลไปให้
ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ได้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามแต่รัฐบาลจะมอบหมายให้
ภายในเขตพื้นที่ที่ได้กำหนดขึ้น โดยให้มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจ ตัดสินแก้ไขปัญหา ตลอดจนการ
ริเริ่มได้ ในกรอบแห่งนโยบายของรัฐที่ได้วางไว้

วิธีการแบ่งอำนาจทางการปกครองดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะการปกครอง
ของไทย คือระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าลักษณะของการแบ่ง
อำนาจทางการปกครองดังกล่าวนี้ จะมีลักษณะสำคัญ ๆ คือ

4.1.1 เป็นการบริหารโดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลาง
ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด คลังจังหวัด สาธารณะสุขจังหวัด เป็นต้น และ
เจ้าหน้าที่เหล่านี้ก็อยู่ในระบบของการบริหารงานบุคคลของรัฐบาลกลางอันเดียว

4.1.2 เป็นการบริหารโดยใช้งบประมาณ ซึ่งส่วนกลางเป็นผู้อนุมัติและควบคุมให้
เป็นไปตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน การตั้งงบประมาณ การริเริ่มการวางโครงการต่าง ๆ อาจทำได้
โดยเจ้าหน้าที่ประจำในส่วนภูมิภาคนั้น ๆ

4.1.3 เป็นการบริหารภายใต้้นโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาล
แห่งชาติ หมายความว่า เป็นการบริหารตามนโยบายหรือคำสั่งของรัฐบาลกลางโดยตรง ทบวง
กรม ต่าง ๆ และการริเริ่มในนโยบายที่ไม่ขัดแย้งกับนโยบายหลักก็อาจจะนับเป็นการได้รับอำนาจใน
การใช้ดุลพินิจ (Discretionary power) จากรัฐบาลกลางเท่านั้น

4.1.4 เป็นการบริหารงานโดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งไปจากส่วนกลางเหล่านี้
ได้รับมอบหมายอำนาจจากส่วนกลางที่จะทำการวินิจฉัยสั่งการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ความ
รับผิดชอบที่มีอยู่ เพื่อให้การปกครองดำเนินไปได้โดยสะดวก และมีการต่อเนื่องในนโยบายการ
บริหารประเทศของรัฐบาล

5. การมอบอำนาจในท้องถิ่นปกครองตนเอง (Devolution)

การกระจายอำนาจทางการปกครองอีกอย่างหนึ่งที่เรียกว่า Devolution นี้ เป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเองอย่างแท้จริง เป็นการมอบอำนาจให้ทั้งการเมืองและการบริหาร เป็นเรื่องที่ท้องถิ่นมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นของตนเองได้

ตามความหมายของการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองนี้ จะมีลักษณะอันสำคัญที่เรียกได้ว่าเป็นการปกครองตนเอง (Local self government) มากที่สุด เพราะท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดขึ้นนั้น จะมีอำนาจในการปกครองตนเองตามวิถีทางการเมืองเช่น การเลือกตั้ง (Election) การกำหนดนโยบายตามกระบวนการทางการเมืองและในที่สุดประชาชนจะได้เข้าร่วมทางการเมือง (Political participation) ได้เป็นอย่างดีนั่นเอง การกระจายอำนาจได้ 2 กรณี คือ

5.1 การกระจายอำนาจให้องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เป็นต้นไป

5.2 การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองทำตามลักษณะเฉพาะกิจกรรม (Activity) หรือแต่ละหน้าที่ (Function) เช่น กระจายอำนาจไปให้การประปา การไฟฟ้า การโทรศัพท์ และการเดินรถ

สรุปการกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจทางการปกครองให้แก่ประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อการดำเนินการปกครองให้ทั่วถึงและเกิดผลดีแก่ประชาชน เป็นการแบ่งเบาภาระการปกครองของรัฐบาลกลาง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายการปกครองท้องถิ่น

การให้นิยามหรือความหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการหรือนักคิดได้บัญญัติ คำว่า การปกครองท้องถิ่น ไว้หลายประการ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

โกวิทย์ พวงงาม (2548 : 13) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีอาณาเขตของตนเอง มีประชากรตามที่หลักเกณฑ์กำหนด มีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง โดยมีหน้าที่ให้บริหารในด้านต่าง แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองด้วยตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

แก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น มีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

วุฒิสาร ต้นไชย (2546 : 1) การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่ต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ใน การปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการ สาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่า การปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547 : 22) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่ง ราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมายโดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กร ปกครองท้องถิ่นดำเนินกิจการไปด้วยความเรียบร้อยหรือ อีกนัยหนึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ปกครองตนเองตาม ระบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากการปกครองของราชการส่วนกลาง ที่ให้อำนาจแก่ ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง

เดเนียลวิท (Daniel Wit. 1967 : 90-92) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ รัฐบาลกลาง ให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตาม หลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่น ก็ย่อมเป็น รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

วิลเลียม วี. ฮอลโลเวย์ (William V. Holloway. 1951 : 101-103) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

โจน เจ. คลาร์ก (John J. Clarke. 1957 : 87-89) การปกครองท้องถิ่นหมายถึง หน่วย ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครอง ดังกล่าวนี้อาจตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ดังนั้น การปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่า เป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจ ให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง โดยองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นจะมีพื้นที่หรือขอบเขต มีอำนาจใน

การตัดสินใจและบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองตามตามสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการดำเนินการ ภายใต้กฎหมายที่ท้องถิ่นกำหนดและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 27-28) และโกวิทย์ พวงงาม (2548 : 24-25) ได้เสนอความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

2.1 เพื่อแบ่งงานภาระของรัฐบาล ในด้านการเงิน บุคลากร ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการให้บริการชุมชน และทำให้เกิดความประหยัด เนื่องจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีเงินงบประมาณ สามารถทำรายได้ให้กับท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

2.2 เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวอาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง และมักมีความล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมจะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างแท้จริง

2.3 เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาคณะปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ทั้งในบทบาทของฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่ในหลากหลายบทบาท มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติได้เป็นอย่างดี

3. ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญหลายประการ ดังนี้ (ปธาน สุวรรณมงคล. 2547 : 4-5)

3.1 เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมาย การเป็นนิติบุคคลจึงเป็นการแสดงถึงฐานะทางกฎหมาย สำหรับการปกครองท้องถิ่นถือเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน โดยมีกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้น ๆ และสามารถก่อกำหนดทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญา การก่อหนี้

3.2 มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ จะมีการดำเนินกิจการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้ทำหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการระบุหน้าที่ไว้

โดยชัดเจน หรืออาจเป็นการระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเริ่มทำกิจการใด ๆ ที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ

3.3 ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง โดยทั่วไปสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่วนผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน หรืออาจมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสภาเป็นผู้เลือกผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ตามกฎหมายกำหนด

3.4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การริเริ่มกฎหมาย การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ประพฤติไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป การให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นในท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง จะทำให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากและมีความโปร่งใสในการทำงาน ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเข้มแข็ง

3.5 มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ สาระสำคัญประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น คือ ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด ความเป็นอิสระในการบริหารงานในที่นี้ หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจ ดำเนินการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย โดยที่รัฐบาลกลางควรมีหน้าที่เพียงสนับสนุน ส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิด

3.6 มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้อย่างอิสระตามสมควร การปกครองท้องถิ่นที่จะบังเกิดผลดีต่อท้องถิ่นโดยส่วนรวม ต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ภายในท้องถิ่นของตนเองอย่างเพียงพอต่อการบริหารงาน กล่าวคือ มีแหล่งรายได้ที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บเองได้นอกเหนือจากรายได้ของท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3.7 มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองท้องถิ่นถือเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐ และจัดตั้งโดยรัฐมีกฎหมายรองรับ มีช่องทางที่เป็นอิสระเด็ดขาดจากรัฐ ดังนั้น การกำกับดูแลจึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็น เพื่อให้การใช้อำนาจของคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและ

ประเทศชาติโดยรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้การกำกับดูแลของรัฐต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและต้องไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

4. การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ 2542 มาตรา 16 ได้กำหนดการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

4.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการก่อสร้างถนนเชื่อมต่อกันระหว่างหมู่บ้านและตำบล การปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่ชำรุดเสียหาย จัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะติดตั้งตามถนนในหมู่บ้าน การขยายและติดตั้งไฟฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชน การจัดโทรศัพท์สาธารณะให้เพียงพอ และการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านและแจกจ่ายอย่างทั่วถึง

4.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการออกกำลังกายให้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ การให้คำปรึกษาอบรมให้ความรู้และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต การส่งเสริมให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่างๆ

4.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการฝึกการอบรมการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชนและสนับสนุนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยภายในชุมชน

4.4 ด้านการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญภายในชุมชน และปรับปรุงตลาดสดให้มีความสะอาดปลอดภัยและถูกสุขอนามัย จัดให้มีการเกษตรศูนย์จำหน่ายสินค้าภายในชุมชนสนับสนุนงบประมาณในการประกอบอาชีพให้แก่ กลุ่มอาชีพทุกกลุ่มภายในชุมชน

4.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมกิจกรรมการปลูกป่าและรักษาแหล่งน้ำ การกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าชุมชนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมการอนุรักษ์ให้มีการรักษาความสะอาดที่สาธารณะต่างๆ และจัดซื้ออุปกรณ์ในการเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลในชุมชนอย่างเพียงพอ

4.6 ด้านการศาสนาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมกิจกรรมการให้ประชาชนรู้จักคุณค่า วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

4.7 ด้านการบริหารจัดการและสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการการสนับสนุน โครงการของรัฐบาลที่เข้ามาพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการและสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการ ได้แก่ประสานความร่วมมือขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาเสริมอยู่เสมอ

บริบทของ อบต.สิงห์โลก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

สภาพทั่วไปสภาพเศรษฐกิจ สังคม และแนวทางการพัฒนาของ อบต.สิงห์โลก ตามแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2554- 2556) ของ อบต.สิงห์โลก สรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไป

1.1 ลักษณะที่ตั้ง อบต.สิงห์โลก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเกษตรวิสัย ระยะห่างจากตัวอำเภอประมาณ 16 กิโลเมตร

1.2 เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 54.64 ตารางกิโลเมตร หรือ 34,157 ไร่และเป็นตำบลขนาดกลาง

1.3 อาณาเขต อบต. สิงห์โลก เป็น 1 ใน 13 ตำบลในเขต อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกันท้องถิ่นใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับตำบลหนองแวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดกับตำบลหินกอง ตำบลนาใหญ่ อำเภอสุวรรณภูมิ และตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตกติดกับตำบลหนองแวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ติดกับตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4 ภูมิประเทศลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลสิงห์โลก เป็นที่ราบและเป็นดินทรายมีน้ำท่วมถึงในฤดูฝนเกิดความแห้งแล้งมากในฤดูแล้ง แหล่งน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ไม่สามารถเก็บน้ำได้ตลอดปี เพราะมีขนาดเล็กและตื้นเขิน

1.5 การปกครองและการบริหาร

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต.สิงห์โลก มี 13 หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในเขต อบต.ทั้งหมด ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านสิงห์โลก	นายอุดม นามหาไชย	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 2 บ้านเหล่างาม	นายทองลักษณ์ หาญศึก	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 3 บ้านดงมัน	นายกิตติ รูปใส	เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 4	บ้านหนองตาต	นายบุญเพ็ง วงษ์จำปา	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 5	บ้านจานทุ่ง	นายคำเนิน พิมพ์สินธุ์	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 6	บ้านหนองไผ่	นายมีศักดิ์ ศรีครั่ง	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 7	บ้านจี้เหล็กซ้าย	นายทองหมูน ชารีผาบ	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8	บ้านคอนแดง	นายแก้ว นัยสี	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 9	บ้านโนนสังข์	นายหนา สุนสนาม	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 10	บ้านสิงห์โลก	นายประกร คำวงษา	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 11	บ้านจี้เหล็กซ้าย	นางประมวล นามวงษ์ศรี	เป็นกำนัน
หมู่ที่ 12	บ้านหัวหนอง	นายม้วน วงษ์จำปา	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 13	บ้านดงมัน	นายสุนทร วงษ์จำปา	เป็นผู้ใหญ่บ้าน

1.6 จำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อ-หมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านสิงห์โลก	273	315	588	113
2	บ้านเหล่างาม	331	334	665	144
3	บ้านดงมัน	319	321	640	144
4	บ้านหนองตาต	192	168	360	86
5	บ้านจานทุ่ง	441	464	905	213
6	บ้านหนองไผ่	394	396	790	188
7	บ้านจี้เหล็กซ้าย	391	384	775	194
8	บ้านคอนแดง	284	310	594	196
9	บ้านโนนสังข์	188	191	379	84
10	บ้านสิงห์โลก	235	245	480	103
11	บ้านจี้เหล็กซ้าย	176	164	340	80
12	บ้านหัวหนอง	127	123	250	58
13	บ้านดงมัน	220	210	430	91
	รวม	3,571	3,625	7,196	1,694

ที่มา: ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 สำนักทะเบียนท้องถิ่นส่วนตำบลสิงห์โลก

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ

2.1 การประกอบอาชีพ

ด้านการเกษตร ตำบลสิงห์โคกส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบเหมาะแก่การทำนา ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลักปลูกพืชไร่ในฤดูแล้ง เช่น ปลูกยาสูบพันธุ์เตอร์กิส ปลูกพืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม เช่น เป็ด ไก่ สุกร กระบือ โคเนื้อ ปลาจุก ฯลฯ

2.2 หน่วยธุรกิจ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.1 ปั้มน้ำมันทุกชนิด จำนวน 3 แห่ง

2.2.2 ร้านซ่อม จำนวน 3 แห่ง

2.2.3 ร้านขายของชำ จำนวน 50 แห่ง

2.2.4 โรงสี จำนวน 26 แห่ง

2.2.5 กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 5 แห่ง

2.2.6 สหกรณ์การเกษตร จำนวน 1 แห่ง

2.2.7 ร้านตัดผม จำนวน 1 แห่ง

2.2.8 อุตสาหกรรมครัวเรือน จำนวน 5 แห่ง

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา

3.1.1 โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 2 แห่ง นักเรียน จำนวน 602 คน

3.1.2 โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง นักเรียน จำนวน 162 คน

3.1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง

3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด / สำนักสงฆ์ จำนวน 9 แห่ง

3.3 การสาธารณสุข

3.3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบล/ หมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง

3.3.2 อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ จำนวน 100 %

3.3.3 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

เส้นทางหลักในหมู่บ้านและตำบล เป็นถนนลาดยางและถนนคสล. เส้นทางซอย

ของหมู่บ้านในตำบลเป็นลูกครึ่งประมาณร้อยละ 17 ถนนยกระดับพื้นดินเพื่อการเกษตรสะพาน 3 แห่ง

4.2 การโทรคมนาคม

ที่ทำกาไปรษณีย์เอกชน จำนวน 1 แห่ง หอกระจายข่าว จำนวน 13 แห่ง

4.3 การไฟฟ้าเข้าถึง 13 หมู่บ้าน ประชากรที่ใช้ไฟฟ้า จำนวน 7,191 คน

4.4 แหล่งน้ำสะอาด

4.4.1 บึง หนอง และอื่นๆ จำนวน 13 แห่ง

4.4.2 ฝาย จำนวน 3 แห่ง

4.4.3 บ่อบาดาลโยธาและกรมทรัพย์ฯ จำนวน 10 แห่ง

4.4.4 ประปาหมู่บ้าน จำนวน 10 แห่ง

5. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา อบต.สิงห์โคก,

5.1 วิสัยทัศน์พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ในการพัฒนา
อบต. สิงห์โคก (2556- 2558)

“ คนดี รายได้ สาธารณูปโภคดี การศึกษาดี สุขภาพดี ชีวีมีสุข

5.2 พันธกิจ

5.2.1 การพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่มีความเข้มแข็ง โดยได้รับบริการสาธารณะ

5.2.2 โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจ

5.2.3 การจำกัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและมลภาวะสิ่งแวดล้อมที่ดีอย่างยิ่ง

5.2.4 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคน ครอบครัวและชุมชนในการพึ่งตนเอง

5.2.5 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

5.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

5.3.1 การได้รับการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีความเสมอภาค

5.3.2 มลภาวะและสิ่งแวดล้อมไม่เป็นมลพิษให้บ้านเรือนและชุมชนน่า

อยู่อย่างสงบสุข

5.3.3 ประชาชนมีศักยภาพ มีความรู้มีรายได้เพียงพอสามารถพึ่งตนเองได้

5.3.4 การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีแบบบูรณาการและมีส่วนร่วม

5.4 ด้านส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ

5.4.1 ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพให้กับกลุ่มสตรี

5.4.2 สนับสนุนให้สตรีหรือกลุ่มสตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นหรือมีบทบาท

ทางสังคม

5.4.3 ส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรงและไม่พึ่งพายาเสพติด

5.4.4 ปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ก้าวเข้าสู่มาตรฐาน

5.4.5 ส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

5.4.6 ส่งเสริมการรวมกลุ่มหรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุ

5.4.7 ส่งเสริมให้ดูแลเด็ก คนพิการและผู้ด้อยโอกาสยกระดับคุณภาพชีวิตของ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

5.4.8 ส่งเสริมสนับสนุนสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์เครื่องอุปบริโภคนครา คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

5.5 ด้านน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

5.5.1 ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน พัฒนาระบบประปาให้ สามารถดื่มได้

5.5.2 ขยายเขตระบบประปาให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

5.5.3 ขุดลอกแหล่งน้ำตื้นเขิน ขุดสระน้ำและฝายกั้นน้ำเพื่อทางการเกษตร

5.5.4 จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

5.5.5 จัดให้บริการน้ำดื่มน้ำใช้ในฤดูแล้งเป็นไปอย่างทั่วถึง

5.6 ด้านคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.6.1 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำตามธรรมชาติห้วยหนอง คลอง บึง

5.6.2 จัดหาสถานที่ทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลให้เพียงพอกับปริมาณขยะในชุมชน

5.6.3 จัดเก็บขยะภายในตำบลอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีขยะตกค้าง

5.6.4 ส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่า และประหยัด

5.6.5 ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในพื้นที่ให้มีความสวยงามเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น ตามถนนสาธารณะ

5.6.6 ส่งเสริมให้มีการปลูกป่าและรักษาแหล่งน้ำโดยจัดกิจกรรมการปลูกป่าชุมชน และปลูกป่าในวันสำคัญต่าง ๆ

5.6.7 ปลุกจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การทิ้งขยะให้ถูกที่ การเผาป่า การบำบัดน้ำเสีย

5.7 ด้านบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

5.7.1 ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

5.7.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

5.7.3 ยกย่องเชิดชูปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.7.4 ฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปได้ดังนี้

เยาวภา ถิ่นชัยภูมิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับกลาง ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาด้านแหล่งน้ำมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย โดยสรุปว่าการศึกษาคั้งนี้ประชากรในท้องถิ่นยังมีความต้องการที่จะให้พัฒนาท้องถิ่นหลาย ๆ ด้านควบคู่กันไป โดยเฉพาะการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านแหล่งน้ำและด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องพัฒนาและส่งเสริมในการพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

เด่นดวง สุนทรดี (2550 : 126) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกและทาง

น้ำ รองลงมาคือด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และด้านการจัดการให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณธิพา สมศรีดา (2550 : 94) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยการกำหนดให้พนักงานเทศบาลตำบลทุกแห่งในจังหวัดมหาสารคามเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จักรภัทร ชารีคำ (2550 : 91) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสังคมไทยเกิดความตื่นตัวในการสร้างธรรมาภิบาล และการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง อันเป็นผลมาจากทรพยากรที่มีจำกัด และกระแสตื่นตัวในระดับสากลและภายในระดับประเทศ ซึ่งการปกครองด้วยหลักบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล นั้นเป็นเรื่องของการพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและพิทักษ์สิทธิของตนเองมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างความโปร่งใสและขจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน และให้บริการประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชน ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้าง และการแต่งตั้ง ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเร่งส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานให้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเกิดประสิทธิผล

เดือนฉาย ผลเรื่อง (2551 : 81) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่สมมติฐานกำหนดไว้ (สมมติฐาน คือ มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปาน) ทั้งนี้

เนื่องจากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการปรับกลยุทธ์และนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับระบบพื้นฐานและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจากการศึกษาที่ทำให้ทราบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขามอยู่ในระดับที่ดี ดังนั้นจึงเป็นการบ่งชี้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขามได้นำนโยบายที่ได้กำหนดไว้มาใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (2537 : 24) มาตรา 59 (1) (2) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ดวงตา อ่อนเวียง (2552 : 90) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะแซว อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะแซวอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ด้าน คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดินที่สาธารณะ และการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรีและเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ, ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ประมวล เกตรา (2553 : 13) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาของของเทศบาลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนโดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกันต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าคณะกรรมการชุมชนเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันโดยรวมมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 21 – 31 ปี มีความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับทุกกลุ่มอายุ

อัจฉรรัตน์ อนุมาศ (2553 : 116) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านการส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้าน

การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดินที่ สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประหลาด อำเภอพยุหะคีรี จัหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมและราย ด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

อำพร เชาวจันทร์ (2553 : 116) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยุหะคีรี จัหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ แผนงานพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แผนงานด้านการเมืองการบริหาร แผนงานพัฒนาด้าน แหล่งน้ำ แผนงานด้านการพัฒนาด้านสังคม แผนงานพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนงานพัฒนาด้านการสาธารณสุขแผนงานพัฒนาทางการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และแผนงาน พัฒนาด้านเศรษฐกิจ

อรดี จิตบรรจง (2554 : 116) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จัหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความ คิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จัหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ใน ระดับการดำเนินงานพอใช้ และเมื่อพิจารณาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานใน ระดับดี 2 ด้าน ในระดับพอใช้ 2 ด้าน และในระดับควรปรับปรุง 2 ด้าน ดังนี้ มีความคิดเห็นต่อ การดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ ด้านการพัฒนาโครงสร้าง และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ อยู่ ในระดับการดำเนินงานดี ด้านการพัฒนาคนและสังคม และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ มีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนด้านการพัฒนาด้านการเมืองการบริหาร และด้านการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับควรปรับปรุง การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินของเทศบาล ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จัหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาโครงสร้าง และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและ ด้านการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอยู่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ

จังหวัดมหาสารคามโดย ด้านการพัฒนาโครงสร้าง และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและ แยกต่างกันอยู่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์การ ปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ยังประสบปัญหาในการดำเนินงาน ทั้งนี้เกิดจากตัวบุคลากรหรือผู้บริหารเอง เช่น ขาดความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ การไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและบทบาทหน้าที่ของ องค์การปกครองท้องถิ่นในการดำเนินการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็น ของประชาชนต่อการดำเนินงานของฝ่ายบริหารองค์การปกครองท้องถิ่นจะเป็นข้อมูลหนึ่งในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การปกครองท้องถิ่นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY